

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 07.04.1963, sp. zn. Tzv 7/63, ECLI:CZ:NS:1963:TZV.7.1963.1

Číslo: 47/1963

Právní věta: K přísnější kvalifikaci svémocného odloučení podle § 284 odst. 2 věta druhá tr. zák. nestačí, že jednotka, k níž obviněný přísluší, plní zvláště důležité úkoly, nýbrž je třeba, aby se obviněný na plnění těchto úkolů podílel, byť jen tím, že je předpokládána jeho aktivní účast v jednotce v případě potřeby.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 07.04.1963

Spisová značka: Tzv 7/63

Číslo rozhodnutí: 47

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Svémocné odloučení, Trestné činy vojenské, Trestný čin, Ukládání trestu

Předpisy: 140/1961 Sb. § 284

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Vojenský obvodový soud uznal voj. z. sl. H. vinným trestným činem svémocného odloučení podle § 284 odst. 2 tr. zák. a uložil mu trest odnětí svobody v trvání 10 měsíců nepodmíněně. Trestný čin spatřoval soud 1. stupně v tom, že obviněný v době zvýšené bojové pohotovosti, tj. za splnění zvláště důležitých úkolů, se bez dovolení vzdálil z vojenské nemocnice Košice, kam byl den před tím odeslán v doprovodu útvarového lékaře za účelem léčení a odešel ke své manželce do Lipan, kde byl druhý den o 15,00 hod. zadržen.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona, kterou podal předseda Nejvyššího soudu proti uvedenému rozsudku vojenského obvodového soudu, citovaný rozsudek v celém rozsahu zrušil a obviněného uznal vinným trestným činem svémocného odloučení podle § 284 odst. 1 tr. zák.

Za to mu uložil trest odnětí svobody v trvání 4 (čtyř) měsíců nepodmíněně.

Z odůvodnění:

Soud 1. stupně správně zjistil, že obviněný v doprovodu staršího lékaře navštívil vojenskou nemocnici v Košicích, kde byl téhož dne hospitalizován. Hned druhého dne vylákal na zdravotní sestře stejnkroj a téhož dne ve 13,00 hod. bez dovolení odjel za svou manželkou do Lipan, kde byl druhý den nato v 15,00 hod. zadržen orgánem VKR. Soud dále zjistil, že v době, kdy se obviněný

svémocně vzdaloval, plnil útvar, k němuž příslušel, zvláště důležité úkoly. Z toho však nesprávně dovodil, že obviněný se svémocně vzdaloval v době plnění zvláště důležitých úkolů ve smyslu § 284 odst. 2 věta druhá tr. zák., uznal ho vinným tímto trestným činem a uložil mu za něj trest.

Plní-li jednotka zvláště důležité úkoly, zvyšuje se význam požadavku, aby všichni její příslušníci plnili důsledně uložené jim povinnosti. Voják, který se svémocně vymkne z dosahu velitelské pravomoci v této době proto hrubě narušuje akceschopnost jednotky. Proto také trestní zákon postihuje zvýšenou trestní sazbou svémocné vzdalování tohoto druhu již tehdy, trvá-li déle než dva dny.

Předpokladem zvýšení nebezpečnosti jednání pachatele však je to, aby se skutečně na plnění těchto zvláště důležitých úkolů podílel, byť jen tím, že je předpokládána jeho aktivní účast v jednotce v případě potřeby.

Tak tomu však v případě voj. H. nebylo, a to proto, že se svémocně vzdálil až poté, kdy byl hospitalizován ve vojenské nemocnici v Košicích. I když byl příslušníkem útvaru, který plnil zvláště důležité úkoly, voj. H. byl v důsledku přijetí ve voj. nemocnici v Košicích z plnění těchto úkolů vyřazen. Jeho svémocné odloučení v této době tedy nemohlo plnění těchto zvláště důležitých úkolů hrozit, v důsledku čehož nenaplnuje znaky trestného činu podle § 284 odst. 2 věta druhá tr. zák.

Ze všech těchto důvodů je zřejmé, že vojenský obvodový soud měl uznat voj. H. vinným pouze svémocným odloučením podle § 284 odst. 1 tr. zák., ohroženým trestem odnětí svobody až na 6 měsíců.

Jestliže ho odsoudil pro svémocné odloučení podle § 284 odst. 2 věta druhá tr. zák. k trestu odnětí svobody na 10 měsíců nepodmíněně, porušil hrubě zákon.

Proto také Nejvyšší soud napadený rozsudek v celém rozsahu zrušil.

Vzhledem k tomu, že rozhodnutí ve věci bylo možno učinit na podkladě skutkového stavu, který byl správně zjištěn v napadeném rozhodnutí, a proto, že tomu nebránily ani jiné důvody, rozhodl ve věci Nejvyšší soud sám.

Při rozhodování o vině vycházel Nejvyšší soud z důvodů, které jsou podrobněji rozvedeny výše: Při stanovení trestu pak přihlížel zejména k tomu, že se obviněný svémocně vzdálil nejen v době zvýšené pohotovosti, ale i 16. 10. 1962 a dokonce i od 3. 1. do 7. 1. 1963, tedy v době, kdy již proti němu bylo vedeno trestní řízení. Stejně tak tentýž motiv i v podstatě týž způsob tohoto počínání a zejména pak skutečnost, že výchovné působení velitelů i kolektivu na voj. H. nepřineslo žádné výsledky, svědčí o tom, že trestný čin, pro který byl obviněný uznán vinným, je projevem hlubšího rozkladu jeho vojenské a občanské kázně. Z těchto důvodů Nejvyšší soud nejen vyměřil trest odnětí svobody v horní polovině sazby, ale odmítl i možnost, že by se obviněný napravil bez výkonu trestu. Proto mu uložil trest odnětí svobody nepodmíněně.